

ตำรวจภูธรภาค ๘ (ภาค ๘ โมเดล)

พล.ต.ท.เทศา ศิริวาโท
ผบช.ภ.8

พล.ต.ต.วันชัย เอกพรพิชญ์
ผบก.ภ.จว.นครศรีธรรมราช

คนนครศรีฯ ปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย
สวมหมวกนิรภัย ๑๐๐ % ทั้งผู้ขับและคนซ้อนท้าย

รวมพลัง ผู้นำ 4 ภาคส่วน ข้าราชการทุกหน่วยงาน/
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ภาคเอกชนทุกหน่วยงาน/
ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา เพื่อลดการตาย
หยุดการพิการทางสมองอย่างยั่งยืน

โครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์
ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์
ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ปรึกษา

พล.ต.ต.วันชัย เอกพรพิชญ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ

นางสาววรรณิ มีขวด โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

คณะทำงาน

นายอำนาจ แก้วมณี บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด
สาขานครศรีธรรมราช

นางสาวสุปรีดา บุญมา บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด
สาขาทุ่งสง

นายณัฐพล สุชาติพงษ์ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จังหวัดนครศรีธรรมราช สาขาทุ่งใหญ่

นางเพ็ญจันทร์ แซ่หลี่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จังหวัดนครศรีธรรมราช สาขาสิชล

ร.ต.อ.หญิง กขวิภา เสียงเพราะ ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

ร.ต.ท.หญิง ชูสาวดี ศรีมาบาล ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2559

ผู้จัดพิมพ์ แผนงานสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรระดับจังหวัด (สอจร.)
โรงพยาบาลขอนแก่น 56 ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น
40000 โทรศัพท์ / โทรสาร 0 4333 7525

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
แผนงานสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรระดับจังหวัด (สอจร.)

พิมพ์ที่ หจก.ขอนแก่นการพิมพ์
64-66 ถ.รื่นรมย์ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 โทร. 0 4322 1938

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และหนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และแผนงานการสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนระดับจังหวัด (สอจร.) ความทุ่มเท มุ่งมั่นของ พล.ต.ต.วันชัย เอกพรพิชญ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช และตำรวจทุกนายทั้ง 32 สภ. การสนับสนุนทางวิชาการจาก ดร.ปิติ จันทฤทธิ์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ความช่วยเหลือในการแก้ไข ให้ความเห็น และสนับสนุนข้อมูล จาก คุณ ศิริกุล กุลเลียบ เลขาสอจร. ในกระบวนการดำเนินการได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสื่อมวลชนทุกแขนง โดยเฉพาะ โอดีเอฟเอ็ม และสื่อมวลชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะทำงานด้านความปลอดภัยทางถนนจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด และภาคีเครือข่ายระดับอำเภอ องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนทุกท้องที่ ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ผู้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

คณะทำงาน
พฤศจิกายน 2559

คำนำ

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีประชากร 1,542,530 คน เป็นจังหวัดที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ อัตราเสียชีวิตในรอบ 8 ปี ที่ผ่านมามีตั้งแต่ พ.ศ. 2550 – 2558 ในช่วง 4 ปีแรก พ.ศ. 2550 – 2553 อัตราการเสียชีวิตจากคดีอุกฉกรรจ์สะท้อนขวัญสูงกว่าการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน แต่ช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2558 อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตจากคดีอุกฉกรรจ์ถึง 6 เท่า แต่ภาพลักษณ์ของการเสียชีวิตจากอาชญากรรมดูน่าสะพรึงกลัวกว่าการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุมากนัก ขณะที่กระแสทางสังคมก็ไม่ได้เกิดความสะพรึงกลัว จากการตายจากอุบัติเหตุทางถนน เพราะมองว่าเป็นเรื่องของโชคชะตา ฟ้าลิขิต การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกมองว่าเป็นการซ้ำเติม กลั่นแกล้ง แสวงหาผลประโยชน์ จากการเปรียบเทียบปรับ ขณะเดียวกันการบังคับใช้กฎหมายก็ถูกจำกัดด้วยวัฒนธรรม “การขอ” จากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เพราะไม่ได้ให้ความสำคัญ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ปัญหาอุปสรรคต่างๆ เหล่านี้ได้มีมาอย่างยาวนาน จากอดีตถึงปัจจุบัน ต้องอาศัยกระบวนการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก ด้วยการสื่อสารเป็นตัวกลางในการรณรงค์ให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการให้ผู้นำองค์กรทั้ง ภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน เป็นแกนนำหลักโดยการทำบันทึกข้อตกลง (MOU : Memorandum of Understanding) ร่วมกันเป็นภาคีด้วยการสร้างกระแสเป็นวาระของจังหวัดให้ผู้นำองค์กรทั้ง 4 ภาคส่วนใช้มาตรการองค์กรดูแลพนักงานเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของตน ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งหากผู้ใดฝ่าฝืนให้ผู้นำองค์กรใช้มาตรการทางการปกครองลงโทษ และภายในหน่วยงานให้สถานีดำรวจบันทึกข้อมูลไว้ ตัวอย่างเช่น ถ้าครอบครัวตำรวจ ภรรยา และบุตร ไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่ และโดยสารรถจักรยานยนต์ ผู้บังคับบัญชาจะไม่พิจารณา

ความดีความชอบ หรือปรับย้าย เป็นต้น ซึ่งตามมาตรการดังกล่าว เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาบังคับใช้ในการสร้างความตระหนัก เปลี่ยนทัศนคติ ทำให้เกิดภาวะผู้นำเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กร และมาตรการองค์กร ก็จะถูกผลักดันเข้าสู่ระบบงาน โครงสร้างของหน่วยงานและทำให้ประชาชนได้รับรู้สถานการณ์อุบัติเหตุในพื้นที่

โครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% โดยใช้มาตรการองค์กร ดำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช มีมาตรการลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ค้นชีวิตกลับบ้านได้เดือนละไม่น้อยกว่า 30 ราย เกิดผลผลิต (Output) ได้แก่ ชุดความรู้ โดยเฉพาะสื่อที่สร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสวมหมวกนิรภัย เพื่อลดความรุนแรงของการบาดเจ็บของสมองไม่ได้ป้องกันการถูกจับจากตำรวจ เกิดผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ เกิดการเปลี่ยนแปลง แม้จะเปลี่ยนผู้นำองค์กรไป แต่ระบบไม่เปลี่ยนทุกคนในองค์กรยังสวมหมวกนิรภัยเหมือนเดิม เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบมาตรการองค์กร คือ ผลักระบบมาตรการองค์กรเข้าสู่ระบบงาน เป็นต้น

พล.ต.ต.วันไชย เอกพรพิชญ์

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และการสนับสนุนทางวิชาการและเสริมพลังการขับเคลื่อนจากแผนงานการสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนระดับจังหวัด (สอจร.) โดย พล.ต.ต. วันไชย เอกพรพิชญ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแกนหลักมีเป้าหมายจะลดจำนวนบาดเจ็บรุนแรง และตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้จักรยานยนต์โดยมีวัตถุประสงค์จะเพิ่มอัตราการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชทั้งคนขับและคนซ้อนเป็น 50% กระบวนการดำเนินงานมุ่งหวังจะให้เกิดมาตรการองค์กรหมวกนิรภัยในพื้นที่ 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น หน่วยงาน 4 ภาคส่วน ทั้งองค์กรราชการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ., เทศบาล, อบต. องค์กรชุมชนทุกหน่วย คือ กำนัน ทุกตำบล, ผู้ใหญ่บ้านทุกพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน 32 สถานีตำรวจ โดยเน้นการเพิ่มการรับรู้นโยบายโครงการของประชาชน ผ่านเครื่องมือ คือ สื่อทุกประเภท และครูแม่ไก่ โดยแบ่ง การทำงานเป็น 3 ระยะ ภายใต้รหัส 1+4+4 ดังนี้ มีระยะเวลาตั้งแต่ 1 มิ.ย 58 ถึง 1 ม.ค 59 ดังนี้ ระยะ 1 เดือนแรก เสนอปัญหากับผู้บริหารระดับจังหวัด คือผู้ว่าราชการจังหวัด เตรียมแผนการดำเนินงาน สร้างเครื่องมือ ระยะ 4 เดือนต่อมา ทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานทุกระดับ ทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ และระยะ 4 เดือนหลัง ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเฉพาะคนขับ ปรับ 500 บาท ปรับคนซ้อนดูภาพยนตร์ที่โรงพยาบาล หลัง มกราคม 59 จับปรับตามกฎหมายทั้งคนขับและคนซ้อน โดยมีเครื่องมือในการทำงาน คือ ครูแม่ไก่ซึ่งเป็นตำรวจจาก 32 สภ.ได้รับการฝึกจากวิทยากรมหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครศรีธรรมราช และสื่อมวลชนหลักคือโอดีเอฟเอ็ม และสื่อในพื้นที่ โดยมีระบบการประเมินผลทุกระยะทั้งการสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยในแต่ละพื้นที่และจำนวนบาดเจ็บ/ตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัดจากโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินการโครงการครบลดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% พบดังนี้ 1.)ด้านการสื่อสารพบว่าสามารถสื่อสารโครงการให้ประชาชนทุกพื้นที่รับทราบผ่านป้ายไวนิลที่มีรูปผู้นำกับสัญลักษณ์การสวมหมวกนิรภัย และระยะเวลาการดำเนินการของตำรวจ รวมทั้งสื่อวิทยุ สื่อท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าว 2.)จำนวนองค์กรมาตรการหมวกนิรภัยครอบคลุมทุกพื้นที่ในหน่วยงาน 4 ภาคส่วน คือ องค์กรราชการทุกหน่วย องค์กรเอกชนทุกหน่วย องค์กรส่วนท้องถิ่น ทุกองค์กร เช่น อบจ., เทศบาล, อบต. องค์กรชุมชนทุกหน่วย คือ กำนันทุกตำบล , ผู้ใหญ่บ้าน ทุกพื้นที่ในพื้นที่ 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน 32 สถานีตำรวจ จำนวนหน่วยงานเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,978 หน่วย (จากทั้งหมด 2,207 หน่วย) ผู้เข้าร่วมโครงการ 311,226 คน 3.)อัตราการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งคนขับและคนซ้อนเป็น 66.08% 4.) จำนวนผู้บาดเจ็บที่ศีรษะลดลง (ปี 2557 บาดเจ็บ 1,337 คน ปี 2558 บาดเจ็บ 1,301 คน)

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คำนำ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ง
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 โครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซนต์	1
บทที่ 2 การวางแผนประเมินและติดตามผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด	19
บทที่ 3 เรื่องเล่าความสำเร็จ	26
บทที่ 4 สรุปผลการดำเนินโครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100%	35

บทที่ 1

โครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในปี 2558 เมื่อ พ.ต.อ. วันไชย เอกพรพิชญ์ (ยศ ขณะนั้น) เดินทางมาดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งรับผิดชอบงานจราจร และได้มีนโยบายจะนำโครงการ มาตรการองค์กร สวมหมวกนิรภัย ทั้งผู้ขับขี่ และผู้ซ้อนท้าย ที่มีบทเรียนความสำเร็จมาแล้ว จากภูเก็ต ระนอง และพังงา มาสานต่อที่จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น แม้ว่าขณะนั้นจังหวัดนครศรีธรรมราชจะมีต้นทุนความสำเร็จเรื่องการบังคับใช้กฎหมายสวมหมวกนิรภัยผ่านโครงการต่างๆ โดยความร่วมมือกันของสหสาขาอยู่ ตั้งแต่ ปี 2551 แต่โครงการดังกล่าวมีจุดอ่อนสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ การสวมหมวกนิรภัยของถนนครศรีฯ ยังอยู่ในมือของกฎหมาย ขึ้นกับการทำงานอย่างเข้มแข็งของตำรวจ ซึ่งหมายความว่า การจะให้คนนครศรีฯ สวมหมวกนิรภัยยังต้องใช้ตำรวจทำงาน ใช้กฎหมายบังคับ ยังผลให้เกิดความไม่พอใจและกระทบกระทั่งกันระหว่างประชาชนและผู้ใช้กฎหมายอยู่เสมอในพื้นที่ แม้จะไม่รุนแรง และด้วยข้อจำกัดของอัตรา กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ระดับชุมชน จุดอ่อนประการต่อมา ก็คือ การที่ประชาชนสวมหมวกนิรภัยเฉพาะต่อหน้าตำรวจแสดงถึงความไม่เข้าใจการขาดความรู้ และตระหนักถึงการดูแลสุขภาพตัวเองบนท้องถนน

“สร้างความตระหนักและสร้างความเสมอภาพในการบังคับใช้กฎหมาย” คือประกายความคิดและกลายเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ ซึ่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช (พล.ต.ต.วันไชย เอกพรพิชญ์)

ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับการงานจราจร (2558) ตั้งใจจะทำให้เกิดขึ้นที่นครศรีธรรมราชในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่ง

การดำเนินงานตามเจตนารมณ์ดังกล่าวมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนและเตรียมทีมงาน ประกอบด้วย

1.1 **ตั้งคณะทำงาน** โดยใช้ต้นทุนเดิมคือ คณะทำงานสหสาขาด้านการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนระดับจังหวัดเดิม เสริมด้วยทีมงานจากกองบังคับการตำรวจจราจรจังหวัดนครศรีธรรมราช อีก 1 ชุด เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่นและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งร่วมกันกำหนดกรอบและแนวทางการทำงาน ทั้งนี้ มีการแบ่งบทบาทและหน้าที่ของคณะทำงานแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยกำหนดจากคุณลักษณะงานที่รับผิดชอบ และลักษณะเด่นประจำตัว ประกอบไปด้วย ดังนี้

- **ผู้ประสานงานของโครงการ** ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมาย 4 ภาคส่วน คือ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคชุมชน ทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อเชิญชวนทำบันทึกข้อตกลงร่วม (MOU) มาตรการองค์กร สวมหมวกนิรภัย 100% ประสานความร่วมมือกับสื่อมวลชน ความร่วมมือจากบริษัทห้างร้าน ประสานวิทยากรโครงการครูแม่ไก่ ประสานการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ เตรียมสถานที่สำหรับดัดแปลงเป็นโรงภาพยนตร์ในแต่ละ สก.

- **ฝ่ายเลข** ทำหน้าที่เตรียมเอกสาร ร่างข้อตกลงร่วม (MOU) มาตรการองค์กรหมวกนิรภัย เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางถนนจากแหล่งข้อมูลในจังหวัด จัดตารางนัดเวทีการทำข้อตกลงร่วมระดับจังหวัดและอำเภอ ควบคุมฟังก์ก้ากับงานให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

- **ฝ่ายพิธีการ** ทำหน้าที่ดำเนินการด้านพิธีการในพิธีลงนามความตกลง ควบคุมกำกับเวที พิธีกร อำนวยความสะดวกผู้บริหารถ่ายภาพเพื่อทำ Poster และ Presenter (หัวหน้าส่วนทั้ง 4 ภาคส่วน)

- **ฝ่ายประเมินผล** ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลของโครงการ

ตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยการสำรวจหมวกนิรภัย การติดตามข้อมูล การบาดเจ็บ/ตาย ในกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์ การถอดบทเรียน

ทั้งนี้มีการวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอนดังนี้

ระยะเตรียมการ : ประสานพื้นที่และร่วมวางแผนการทำงานระหว่าง ทีมจังหวัดกับทีมอำเภอ ให้มีความสอดคล้องและเดินไปในทิศทางเดียวกัน ดังการให้ข้อมูลจากทีมคณะทำงานระดับจังหวัดว่า **“ทีมกลางจะประสาน การทำงานของพื้นที่ทั้งระดับจังหวัด และอำเภอทุกอำเภอ เพื่อเชิญชวน และจัดเวทีให้มีการทำข้อตกลงร่วม (MOU) ระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการ จังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด กับ ผู้นำ 4 ภาคส่วน ระดับอำเภอ นายอำเภอ ผู้กำกับฯ กับ 4 ภาคส่วน ในจังหวัด โดยมาก ผู้การวันชัย จะลงพื้นที่เอง ก็ต้องประสานเรื่องเวลาระหว่างทีม และช่วยอำเภอ ประสานเครือข่าย เช่น รายชื่อหน่วยงานต่างๆในฐานะที่ทีมกลางมี ประสบการณ์มากกว่า เรื่องการออกหนังสือเชิญ เรื่องเอกสารต่างๆ ประสานห้างหุ้นส่วนที่ขายหมวกนิรภัยในกรณีทางพื้นที่ต้องการให้มีการ ออกกฐิตขายหมวกนิรภัย ประสานบริษัทขายรถจักรยานยนต์ เรื่องการขอยืมรถมาใช้ในโครงการ ประสานเรื่องเวที ออกแบบเวที ทั้งช่วงพิธีการ ช่วงทำข้อตกลงร่วม (MOU) ประสานสื่อมวลชนทั้งใน พื้นที่และภายนอกคือ โอดี เอฟเอ็ม”** การทำงานในระยะเตรียมการนี้ต้อง อาศัยการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะสละเวลาอย่างมาก **“ต้องนัดพบกันบ่อยมาก ประเมินผลงานแต่ละครั้งว่า ไปอำเภอแล้วยังมี จุดอ่อนตรงไหน ที่ต้องปรับ จุดแข็งที่จะนำไปใช้ที่อื่น”**

ระยะดำเนินการ หมายถึงระยะที่มีการทำข้อตกลงร่วมในเวทีระดับ จังหวัด หรือระดับอำเภอ ทีมจังหวัดจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงอำนวยความสะดวก ให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปได้ตามที่ได้ออกแบบไว้ **“เป็นพิธีกร ช่วยดูแลเรื่อง การจัดคนถ่ายภาพประชาสัมพันธ์ ช่วยจัดงานเล็ก”**

ระยะหลังกิจกรรม เน้นไปในการประเมินผลลัพธ์ว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ เช่น **การสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยรายอำเภอ เปรียบเทียบก่อนหลัง การประสานข้อมูลการบาดเจ็บ/ตายจากสาธารณสุข**

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ ในการดำเนินโครงการ ดังนี้

- เพิ่มการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย/มาตรการของโครงการ
- เกิดมาตรการองค์กรหมวกนิรภัยในพื้นที่ 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคชุมชน
- เพิ่มอัตราการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งคนขับและคนซ้อน เป็น 50 %

1.3 กำหนดเป้าหมาย

- ลดจำนวนบาดเจ็บรุนแรงและตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์

1.4 กำหนดดัชนีผลปฏิบัติงาน ดังนี้

เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	ผลภาคปฏิบัติงาน	เป้าหมาย
- เพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย/มาตรการของโครงการฯ	- จำนวนป้าย/สื่อ/ความถี่ - จำนวนคนเข้ารับการอบรม	- ทั่วทุกพื้นที่
- เกิดมาตรการองค์กรหมวกนิรภัยในพื้นที่ 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคชุมชน	- จำนวนองค์กร มาตรการสวมหมวกนิรภัย	- หน่วยงาน 4 ภาคส่วน คือ องค์กรราชการทุกหน่วย องค์กรเอกชนทุกหน่วย องค์กรส่วนท้องถิ่น ทุกองค์กร เช่น อบจ., เทศบาล , อบต.

เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	ผลภาคปฏิบัติงาน	เป้าหมาย
		องค์กรชุมชนทุกหน่วย คือ กำนันทุกตำบล , ผู้ใหญ่บ้านทุกพื้นที่ ใน พื้นที่ 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน 32 สถานีตำรวจ
- เพิ่มอัตราการ สวมหมวกนิรภัย ในพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราช ทั้งคนขับและคน ซ้อน เป็น 50 %	- อัตราการสวมหมวก นิรภัย แยกราย อำเภอ/ภาพรวม - ผลการจับกุม/ การเปรียบเทียบ	- อัตราการสวมหมวก นิรภัยในพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราชทั้งคน ขับและคนซ้อน เป็น 50 % - จำนวนจับกุมเพิ่มขึ้น
- ลดจำนวนบาดเจ็บ รุนแรง และตาย จากการบาดเจ็บที่ ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้ จักรยานยนต์	- จำนวนบาดเจ็บ รุนแรง/ตายจาก การบาดเจ็บที่ ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้รถ จักรยานยนต์ที่เข้า รับการรักษาใน โรงพยาบาล	- จำนวนบาดเจ็บรุนแรง และตายจากการบาดเจ็บ ที่ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้ รถจักรยานยนต์ลดลง

ขั้นที่ 2 ระดมสมอง/เตรียมงาน

1.1 ตั้งชื่อโครงการ ที่สื่อถึงความปลอดภัยและการร่วมมือร่วมใจ
ของชาวนครศรีธรรมราช ดังนี้ “โครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย

สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซนต์ ทั้งผู้ขับขี่ และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช” รหัสเรียกขาน 1+4+4

1.2 เตรียมข้อมูลการบาดเจ็บ/ตายจากอุบัติเหตุจราจร เปรียบเทียบระหว่างฐานตำรวจ (อาชญากรรม) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะทางนโยบายแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นถึงความเร่งด่วนที่ต้องจัดการและประกาศเป็นวาระของจังหวัด

1.3 ผลิตเครื่องมือ/สื่อในการดำเนินโครงการ ดังนี้

- ผลิตครูแม่ไก่จำนวน 160 คน จากตำรวจจำนวน 32 สก. สก.ละ 5 คน โดยเชิญวิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สอนวิธีการสื่อสารกับมวลชน /การเป็นวิทยากร และเสริมความรู้เรื่องการบาดเจ็บทางถนนทั้งระดับโลก/ระดับประเทศ/ระดับพื้นที่ ความรู้เรื่องหมวกนิรภัย

- ออกแบบ ป้ายประชาสัมพันธ์ Presenter ผู้นำร่วมกับสื่อ โอดี เอฟเอ็ม

1.4 เขียนร่างผังกำกับงานโครงการฯตามรหัส 1+4+4 เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานของทีม

ระยะเวลา	กิจกรรม
1 มิ.ย. - 30 มิ.ย. 58	- นำเสนอข้อมูลความรุนแรงจากอุบัติเหตุจราจรแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด - กำหนดกลุ่มเป้าหมายทำข้อตกลงร่วม 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคชุมชน ครอบคลุม 23 อำเภอ 32 สก. - แต่งตั้งคณะทำงานจากสหสาขา ระดมสมองวางแผนดำเนินงาน - ประสานสื่อมวลชนร่วมดำเนินการ ประกอบด้วยสื่อหลักคือ โอดี เอฟเอ็ม และสื่อทุกสาขาในพื้นที่

ระยะเวลา	กิจกรรม
	5. ผลิตเครื่องมือในการสื่อสารที่มีความเป็นเอกภาพทุกพื้นที่เข้าใจตรงกัน เช่น ป้ายไวนิลภาพผู้นำเป็น Presenter พร้อมข้อความระบุมাত্রการทั้ง 3 ระยะ 6. อบรมครูแม่ไก่ เพื่อเตรียมลงพื้นที่ทำข้อตกลงร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย และให้ความรู้แก่ประชาชน 7. ผลิตชุดความรู้ โครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 % ประกอบด้วยความรู้เรื่อง สถานการณ์การบาดเจ็บทางถนน ระดับโลก ประเทศ และจังหวัดนครศรีธรรมราช กฎหมายจราจร ความรู้เรื่องหมวกนิรภัย ภาพยนตร์เรื่องหมวก 8. เตรียมสถานที่สำหรับพื้นที่เป็นห้องชมภาพยนตร์สำหรับผู้ช้อนท้ายที่ถูกจับแล้วปรับเป็นการเตือน โดยการดูหนังตามบริบทของแต่ละ สก. 9. วางแผนและจัดกิจกรรม Kick off หมวกนิรภัยทั้งจังหวัด โดยกำหนดในแต่ละอำเภอกำหนดพื้นที่การ kick off ตามบริบท ขณะที่ส่วนกลางจัดที่สนามหน้าเมือง
1 ก.ย 58-31 ธ.ค.58 (4 เดือนหลัง)	ดำเนินการมาตรการบังคับใช้กฎหมาย - ระยะ 4 เดือนแรก ปรับคนขับ 500 บาท สูงสุดสถานเดียว ส่วนคนซ้อนท้าย จับ ไม่ปรับ แต่เชิญตัว ไปอบรม ชมภาพยนตร์ พื้นที่ที่ถูกจับอบรมเสร็จแล้ว ดำรวจส่งชื่อไปยังหน่วยงานที่สังกัดเพื่อดำเนินการตาม MOU ที่ทำไว้

ระยะเวลา	กิจกรรม
1 ม.ค. 59 (เป็นต้นไป)	- ในการประชุมประจำเดือนทั้งระดับจังหวัด (ประชุมความมั่นคง) ระดับอำเภอ (ประชุมอำเภอ) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ นำข้อมูลการจับกุมผู้ขับขี่ และผู้ซ้อนท้ายมาแจ้งที่ประชุมทราบ ให้เห็นถึง ยอดจับกุมคนขับ และคนซ้อนท้าย เพื่อให้เห็นตัวเลขที่เป็นรูปธรรมว่า หน่วยงานใด องค์การใด ทั้ง 4 ภาคส่วน กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย จำนวนเท่าใด เพื่อให้ผู้น้ององค์กรต่างๆ ได้รับทราบข้อมูลต่อไป - หน่วยงานสังกัดเมื่อได้รับรายชื่อแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินการตามมาตรการองค์กร ส่งกลับยัง สภ. เพื่อบันทึกข้อมูล - บังคับใช้กฎหมายทั้งคนขับและคนซ้อนอย่างเข้มงวด พร้อมดำเนินการตามข้อตกลงของหน่วยงานอย่างเสมอภาพ - เปรียบเทียบปรับสถานเดียว ทั้งคนขับและคนซ้อน โดยไม่มีการว่ากล่าวตักเตือน - ทุกคนได้รับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

1.5 ร่างลำดับกิจกรรมการดำเนินโครงการ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% เพื่อความเข้าใจขั้นตอนร่วมกันของคณะทำงาน

ขั้นเตรียมการ	ขั้นกำหนดมาตรการ	ขั้นติดตามประเมินผล
1. รวบรวม /วิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บทางถนนจากพื้นที่ โดยบูรณาการข้อมูลจากหลายภาคส่วน ทั้งตำรวจ สาธารณสุข บริษัทกลาง 2. จัดเวทีประชุมผู้บริหารระดับจังหวัด/อำเภอ 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น ภาคชุมชน	1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยการติดตั้งป้าย หัวหน้าส่วน รถแท็กซี่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ วิธีอื่นตามบริบทของพื้นที่ 2. แต่ละอำเภอประชุมทำข้อตกลงร่วม ระหว่างส่วนราชการ 4 ภาคส่วน (MOU) โดยมีขั้นตอนดังนี้ - ให้ความรู้เรื่องสถานการณ์การบาดเจ็บทางถนนระดับโลก ไทย นครศรีธรรมราช ผ่าน Ppt , VDO, ภาพยนตร์ - ทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างพื้นที่	1. สำนักรวบรวมหมวกนิรภัย ก่อน-ระหว่าง - หลังโครงการ โดยทีมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 2. ข้อมูลการบาดเจ็บตาย จากสาธารณสุข 3. ถอดบทเรียนความสำเร็จโครงการ

ขั้นเตรียมการ	ขั้นกำหนดมาตรการ	ขั้นติดตามประเมินผล
3. ทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ภาพหัวหน้าส่วนราชการ ขัป/ซ้อนรถมอเตอร์ไซด์สวมหมวกนิรภัย เช่น ผวจ.+หน. ส่วน 4 ภาคส่วน ผวจ.+ผบก. , ผบช.+ผวจ. ผกก.+นอภ. ผอ. รร.+นร. อธิการบดี+นักศึกษา นายก อบจ.+ จนท 4. ประชุมผู้ประกอบการ รถมอเตอร์ไซด์รับจ้างสวมหมวกนิรภัย 5. ฝึกอบรมครูแม่ไก่โดยตำรวจและภาคเครือข่ายระดับอำเภอทุกสถานีตำรวจ 32 สถานีตำรวจ สถานีตำรวจ ละ 5 คน	3. ครูแม่ไก่/ภาคีลงพื้นที่ระดับท้องถิ่น/ชุมชน/หน่วยงานทำข้อตกลงร่วม 4. kick off สวมหมวกนิรภัยพร้อมกันทั้งจังหวัด ณ ศาลาว่าการอำเภอแต่ละอำเภอ 5. ทุกอำเภอดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน (หมายเหตุ ทุกพื้นที่ที่มีการขายหมวกราคาถูจากบริษัทกลาง และร้านค้าในพื้นที่)	

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมคณะทำงาน /ทีมงานสหสาขา และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่(ตำรวจ) ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการโดย พล.ต.อ.วันไชย เอกพรพิชญ์

เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ข้อคิดเห็นจากพื้นที่ สอบถามเพื่อความกระจ่างในโครงการ มีฟังก์กับการประชุมต่อเนื่องตลอดทั้งโครงการเพื่อปรับแก้แผนในกรณีที่มีปัจจัยที่ไม่ได้กำหนดไว้เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ลงมือปฏิบัติการจริง ตามฟังก์กับการงาน และแผนที่วางไว้ แบ่งตามช่วงเวลาของโครงการตามรหัส 1+4+4 ดังนี้

ระยะ 1 เดือนแรก : เตรียมพร้อม มีแนวทางการทำงานดังนี้

1. **ความร่วมมือจากผู้บริหาร**: แนวคิดของ พล.ต.ต.วันชัย เอกพรพิชญ์ ในการดำเนินโครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% เน้นมาตรการรองคืน 4 ภาคส่วน นั้น มองว่าความสำเร็จต้องเกิดจากผู้บริหาร มองเห็นปัญหาและเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นจุดเน้นในการขอความร่วมมือ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินไปได้ คือความร่วมมือของผู้บริหาร **“ผู้บริหารต้องเล่นด้วยเท่านั้น ลูกน้อง ประชาชนถึงจะเห็นด้วยตาม ถ้าผู้ว่าฯ ขับมอเตอร์ไซค์ยังใส่หมวก ผู้อำนวยการโรงเรียนขับมอเตอร์ไซค์ยังใส่หมวก แล้วเราเป็นลูกน้องจะไม่ทำตามหรือ ต้องให้ผู้บริหารสั่ง นโยบายต้องมาจากผู้บริหาร และต้องบูรณาการร่วมทุกภาคส่วน และต้องออกมาในแนวมาตรการ ไม่ใช่ให้ตำรวจจับอยู่คนเดียว”**

“เริ่มที่ผู้บริหาร” จึงเป็น Key word หลักในการจัดทำข้อเสนอทางนโยบาย โจทย์คือ ทำอย่างไรให้ผู้บริหารระดับสูงสุดของจังหวัดคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นความสำคัญ และความคุ้มค่าของการทำโครงการ **“ตัวเลข 669 และ 1:6”** ถูกนำมาใช้เป็นคีย์เวิร์ด (Key word) ในการเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของ พล.ต.ต. วันชัย เอกพรพิชญ์ เพื่อเสนอ ข้อเสนอแนะทางนโยบายขอดำเนินโครงการ นครปลอดภัยฯ ในอำเภอนำร่อง 12 อำเภอ ความหมายของตัวเลขดังกล่าวคือ ปีหนึ่งคนนครฯ ตาย 669 คน มากกว่าอาชญากรรม 6 เท่า ตัวเลขความสูญเสียดังกล่าว ส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบาย ดำเนินการโครงการครอบคลุมพื้นที่

ทุกอำเภอ และประกาศเป็นวาระของจังหวัด

2. สร้างเครื่องมือสื่อสารนโยบายถึงประชาชน

2.1 ผลิตครูแม่ไก่จำนวน 160 คน ซึ่งเป็นตำรวจจาก สถานีตำรวจ 32 สถานี สถานีละ 5 คน ถูกส่งมาเรียนหลักสูตรการเป็นวิทยากร การสื่อสาร กับชุมชน กับอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช องค์ความรู้เรื่อง สถานการณ์การบาดเจ็บ ระดับโลก ประเทศ และพื้นที่ กฎหมายจราจร หมวกนิรภัย และรับนโยบาย โครงการนครปลอดภัยไปปฏิบัติ

ครูแม่ไก่ : สมอของโครงการฯ

“ต้องมีคนสักชุดหนึ่งที่จะต้องลงไปให้ความรู้กับชาวบ้าน สร้างความตระหนัก และเป็นคนชักชวนทำข้อตกลง อยากได้ทั้งตำรวจและเครือข่าย” คือที่มาของครูแม่ไก่ ซึ่งแม้ว่า รองผู้การวันไชย (ยศในขณะนั้น) จะกำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ที่ตำรวจและบุคคลทั่วไปที่เป็นเครือข่าย แต่ด้วยความกระชั้นของเวลา ครูแม่ไกราวๆ 90 % เป็นตำรวจจากสถานีตำรวจทั้ง 32 สถานี ที่ส่งตำรวจเข้าร่วมอบรม 5 นายต่อ สถานี

อาวุธที่โครงการฯ ติดให้ครูแม่ไก่คือ เทคนิคการสอน การถ่ายทอด การสร้างแรงจูงใจ ดังที่ทีมงานเล่าว่า “เชิญ ดร.ไกรเดช อาจารย์จากราชภัฏมาสอน วิธีการถ่ายทอด การนำเสนอ การแรงจูงใจ การทำงานกับชุมชนมาสอน” รวมทั้งการเข้าใจบริบทการเกิดการบาดเจ็บทางถนน ทั้งในสถานการณ์โลก ประเทศไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช จากรองผู้การวันไชย “แล้วก็มีมอบเครื่องมือการทำงานในพื้นที่กลับไปดำเนินการ”

เครื่องมือการทำงานในพื้นที่คือ แผ่น CD ที่บรรจุข้อมูลเกี่ยวกับการบาดเจ็บทางถนน นับแต่สถานการณ์โลก ประเทศไทย นครศรีธรรมราช ความรู้เรื่องหมวกนิรภัย การบาดเจ็บที่ศีรษะ “ทุกอย่างอยู่ในนั้นหมด” ครูแม่ไก่คนหนึ่งให้ข้อมูล

หน้าที่ของครูแม่ไก่ในพื้นที่ คือการลงพื้นที่ไปบอกเล่าตัวโครงการ

เล่าเรื่องสถานการณ์การบาดเจ็บทางถนนระดับโลก ระดับประเทศ และในพื้นที่ เล่าเรื่องกฎหมายจราจร หมวกนิรภัย และทำข้อตกลงร่วมกับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน ตำบล อบต. โรงเรียน ภาคเอกชน “ทุกที่ ที่เราติดต่อมา หรือเราติดต่อไป” ดังนั้นในมือของครูแม่ไก่ทุกคนจึงมีแผนการทำงาน มีรายชื่อหมู่บ้าน ตำบล โรงเรียน และรายการนัดแนะการเข้าไปทำข้อตกลงร่วม “ไปทุกวัน วันหนึ่งอาจจะสองที่ เข้ากับป้าย”

“ต้องมีรถคันหนึ่ง ทำเป็นลักษณะรถแห่ มีทีวีด้วย ไปบางพื้นที่ เขาอาจจะไม่มีทีวี เราเอาไปสะดวก เครื่องขยายเสียง เตรียมไปพร้อม ไปถึงพื้นที่ก็ทำงานได้เลย” ครูแม่ไก่ อำเภอนอมเล่าถึงวิธีการทำงาน ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับที่ครูแม่ไก่ในหลายพื้นที่ใช้ แต่บางพื้นที่ครูแม่ไอก็ปรับวิธีการทำงานตามบริบทของพื้นที่และสถานะทางเศรษฐกิจของสถานี่

2.2 แสวงหาความร่วมมือจากสื่อมวลชนทั้งในและนอกพื้นที่ แบ่งหน้าที่ชัดเจน

- สื่อนอกพื้นที่ ได้แก่ อดี้อีเอฟเอ็ม ดำเนินการเรื่องการทำป้ายไวนิล ภาพผู้นำเป็น Presenter เป็นหลัก มีการออกแบบให้มีตัวอักษรแจ้งระยะดำเนินการทั้งสามระยะพร้อมโฆษณารถไวนิล ไวนิล นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ผลิตรายการส่งวิทยุ/โทรทัศน์ในเครือ รวมทั้งลงยูทูบ

- สื่อในพื้นที่ ทั้งวิทยุโทรทัศน์ นำเสนอเนื้อหาของโครงการ เสนอกิจกรรม รวมทั้งมีการถ่ายทอดสดกิจกรรมของโครงการ

สื่อ : หัวใจหลักของโครงการ

“ในเมื่อโครงการ และกิจกรรมกำหนดทางเดินไปในแนวสร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจกับประชาชนและผลักดันให้มีมาตรการรองรับเป็นหลัก บทบาทของสื่อและเนื้อหาการนำเสนอของสื่อจึงมีความสำคัญมาก อดี้อีเอฟเอ็ม สื่อซึ่งเป็นต้นทุนเดิมของรองผู้การวันชัย (ยศในขณะนั้น) ซึ่งติดตามการทำงานของท่านมาตั้งแต่เริ่มทำมาตรการรองรับสวมหมวกนิรภัย

ที่จังหวัดภูเก็ต ระนอง และพังงา ได้ติดตามมาช่วยทำการประชาสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด โดยมีหน้าที่หลักในออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ และถ่ายภาพผู้นำ ขั้วชี้และซ่อนท้ายมอเตอร์ไซค์พร้อมกับสวมหมวกนิรภัยเป็นต้นแบบ เพื่อติด ประชาสัมพันธ์ทั่วทั้งจังหวัด ทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และหน่วยงานที่ต้องการ เปิดตัวมาตรการรณรงค์ ร่วมกำหนดเนื้อหาของข่าวที่จะสื่อสารให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน รวมทั้งมีเกาะติดความเคลื่อนไหวของกระบวนการทำงาน เพื่อ ทำข่าวสื่อสารไปยังสาธารณะ ทุกช่องทาง อย่างต่อเนื่อง สื่อในจังหวัด ทั้งสื่อ วิทยุ วิทยุชุมชน สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ดีเจ และผู้ประกาศได้ผสานกำลังกันทำหน้าที่เผยแพร่กิจกรรมของโครงการ ติดตาม ทำข่าว ทั้งในรูปข่าว การถ่ายทอดสดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความรู้ เรื่อง หมวกนิรภัย กฎหมาย แก่ประชาชน เพื่อเพิ่มความตระหนกอย่างต่อเนื่อง”

ระยะที่ 2 สัปดาห์แรก : ทำข้อตกลงร่วม 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย กิจกรรมดังนี้

1. ติดป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ รูปผู้นำสวมหมวกนิรภัย ทั้งคนขับ คนซ้อน เพื่อสื่อให้เห็นว่าสวมหมวกนิรภัย เพื่อลดความรุนแรงของการบาดเจ็บ “ป้องกันตำรวจจับ” พร้อมข้อความบอกระยะดำเนินการ 3 ระยะพร้อมบท ลงโทษพร้อมกันทั้งจังหวัด ทุกอำเภอ จำนวนป้าย รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสาขาต่างๆ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว รถแห่ ถ่ายทอด สดกิจกรรม

2. ทำข้อตกลงร่วมกันว่าจะใช้มาตรการรณรงค์ให้ทุกคน ทุกหน่วยสวม หมวกนิรภัย ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอดังนี้

ระดับจังหวัด

- ประสานให้เกิดเวทีประชุมผู้บริหาร 4 ภาคส่วน คือ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น ภาคชุมชนโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นผู้ร่วมดำเนินการในฐานะ เจ้าภาพ ชี้แจงโครงการ นัดทำ MOU และถ่ายภาพ Presenter เพื่อนำ

ขึ้นคัตเอาต์พร้อมกันทั้งจังหวัดในวันเปิดตัวระยะประชาสัมพันธ์

- เป็นพี่เลี้ยงอำเภอ จัดเวทีประชุมผู้บริหาร 4 ภาคส่วนระดับอำเภอ

ระดับอำเภอ

- จัดเวทีประชุมผู้บริหารระดับอำเภอ 4 ภาคส่วน ประชุมชี้แจงโครงการนัดทำ MOU และถ่ายภาพPresenter โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานระดับจังหวัด

- ครูแม่ไกล่งพื้นที่เป้าหมายในแผนทุกหน่วยทุกองค์กร ใน 4 ภาคส่วน ชักชวนทำข้อตกลงร่วม ให้ความรู้บุคลากรในองค์กรตามแผนที่วางไว้

- ประชาสัมพันธ์โครงการตามบริบทของพื้นที่ ผ่านสื่อที่มีความหลากหลาย เช่น รถแห่ หอกระจายข่าว

3. พล.ต.ต. วันชัย เอกพรพิชญ์/ครูแม่ไก่ ให้ความรู้แก่หน่วยงานที่ทำข้อตกลงร่วม เรื่อง สถานการณ์อุบัติเหตุจราจร ระดับโลก ประเทศ พื้นที่กฎหมายจราจร หมวกนิรภัย ทำความเข้าใจข้อตกลงร่วมและมาตรการทางกฎหมาย โดยใช้ Power Point 1 ชั่วโมง วิดีทัศน์ 10 นาที ภาพยนตร์ 10 นาที วัตถุประสงค์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้คนขับ และคนซ้อนสวมหมวกนิรภัย

4. จัดให้มีการขายหมวกนิรภัยราคาถูกทุกครั้งที่เวทีข้อตกลงร่วม

5. ให้ทุกสถานีตำรวจสรุปผลการดำเนินการของ 4 เดือนแรกว่า ได้จัดทำ MOU กับ 4 ภาคส่วนอย่างไร เช่น MOU กับหน่วยราชการ, เอกชน, ท้องถิ่น, ชุมชน จำนวนกี่หน่วย และคนผ่านการอบรมทั้งหมดเท่าใด **ไม่จับ/ปรับ เดือนอย่างเดียว** ในระยะนี้จะไม่มีการจับปรับผู้กระทำผิด แต่จะเตือนก่อนพร้อมชี้แจงมาตรการ

ระยะที่ 3 ใช้มาตรการทางกฎหมาย (ระยะ 4 เดือนที่ 2)

ระยะใช้มาตรการทางกฎหมายนี้ ดำเนินการทันทีหลังจากการทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด ภายหลังวัน Kick off โดยมีกระบวนการดังนี้

1. Kick off หมวกนิรภัยพร้อมกันทั้งจังหวัด โดยแต่ละอำเภอดำเนินการในพื้นที่ จังหวัดจัด kick off ที่สนามหน้าเมือง มีผู้ร่วม Kick off มากกว่า 5,000 คน

2. สก. แต่ละพื้นที่ ดำรวจจราจร สายตรวจ และอื่นๆ ตามบริบทของพื้นที่ ตั้งด่าน จับ ปรับ คนขับและคนซ้อนที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ทุกวัน

3. สก. แต่ละแห่งกำหนดจุดตั้งด่านตามบริบทของพื้นที่ เช่น บางพื้นที่กำหนดถนนเส้นสวมหมวกนิรภัย บางพื้นที่ตั้งตรงทางแยก

4. สก. แต่ละพื้นที่ ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายตามข้อตกลง คือปรับคนขับ 500 บาท ส่วนคนซ้อนท้าย จับ ไม่ปรับ แต่เชิญตัวมาชมภาพยนตร์เกี่ยวกับการสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนที่สถานีตำรวจในพื้นที่ที่ถูกจับ

5. สก. แต่ละพื้นที่ ส่งรายชื่อผู้ถูกจับ/ปรับ แจ้งไปยังหน่วยงานที่สังกัดเพื่อดำเนินการตาม MOU ที่ทำได้

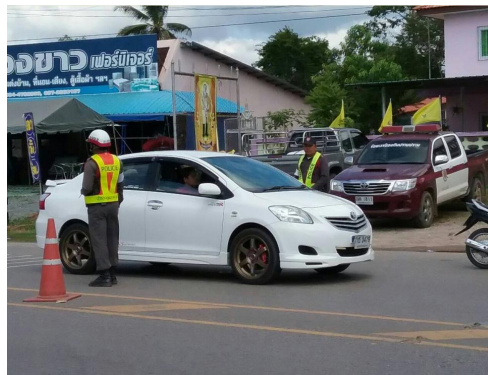
6. แต่ละ สก. รายงานผลการปฏิบัติงาน ให้ตำรวจภูธรจังหวัด นครศรีธรรมราช ทราบ ผ่านทางระบบไลน์ (Line) ทุกวัน

7. ให้ทุกสถานีตำรวจภูธรมีผลการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายใน 4 เดือนที่สองว่า จับกุมคนขับจำนวนกี่ราย เปรียบเทียบปรับเป็นเงินเท่าใด จับกุมคนซ้อนกี่ราย ส่งอบรมชมภาพยนตร์กี่ราย หน่วยงานต้นสังกัดส่งชื่อกลับกี่ราย

ระยะที่ 4 บังคับใช้กฎหมายทั้งคนขับและคนซ้อนอย่างเข้มงวด ปรับอัตราสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมดำเนินการตามข้อตกลงของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

รูปภาพที่ 1 แสดงการตั้งด่านและการปฏิบัติงานตรวจ/บังคับใช้กฎหมาย
สวมหมวกนิรภัยตามจุดต่างๆ ของตำรวจแต่ละ สภ.

รูปภาพที่ 2 แสดงการตั้งด่านตรวจ/และบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัยของ
ตำรวจแต่ละ สภ.

รูปภาพ 3 แสดงผลการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันต่อผู้บังคับ
บัญชาผ่านทางไลน์กลุ่มนครปลอดภัยของ สภ.ทุ่งใหญ่

บทที่ 2

การวางแผนประเมินและติดตามผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด

การประเมินผลลัพธ์ และติดตามผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด มีการวางแผน โดยคณะทำงานผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ โดยมีทีมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช รับผิดชอบการสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยในช่วง ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ทีมจากสาธารณสุข คือโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช รับผิดชอบประเมินผลการบาดเจ็บ/เสียชีวิตในกลุ่มผู้ใช้รถมอเตอร์ไซด์ที่มาับการรักษาที่โรงพยาบาล โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด (Injury Surveillance :IS) พบผลการดำเนินการ ดังนี้

1. การประเมินการรับรู้นโยบาย/มาตรการของประชาชน ผ่านการ ประชาสัมพันธ์โดยสื่อสาธารณะ และการอบรมโดยครูแม่ไก่พบผล ดังนี้

1.1 จำนวนป้ายประชาสัมพันธ์ภาพผู้นำเป็น Presenter จำนวน 800 ป้าย ในพื้นที่ 23 อำเภอ นอกจากนี้ยังมีป้ายที่หน่วยงานที่ร่วมทำข้อตกลงสนับสนุนงบประมาณเพิ่มทุกหน่วยงานขบวนรถแห่ในทุก สภ. จำนวน 32 สภ. หอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน

ข่าวสารแพร่ไปถึงขอบชั้นตลีสมา

ภาพผู้นำสวมหมวกนิรภัย เชิญชวนให้ประชาชนปฏิบัติตาม เพื่อดูแล สุขภาพบนท้องถนนของตัวเอง สะดุดตา พระครูภัทรธรรมาภรณ์ วัดเขาเหล็ก หมู่ 2 ต.นบพิตำ อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช นำไปสู่การรับรู้ปัญหาการสูญเสียชีวิตบนท้องถนนของคนนครศรีธรรมราช และเป็นแกนหลักในการเป็นผู้เริ่มแนวคิดใช้สถาบันทางศาสนา พระสงฆ์เป็นสื่อบุคคลเผยแพร่ข้อมูล ผ่าน การเทศนา หรือการพูดคุยประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนที่มาปฏิบัติธรรม

ในวัด ทำให้เกิดปรากฏการณ์พระสงฆ์ร่วมใจกันออกมารณรงค์โครงการนรปลดกภัย เมื่อ ในปี 27 ก.ค.58 ณ โรงละคร อบจ.นครศรีธรรมราช ตัวแทนคณะสงฆ์จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 90 รูป ร่วมประชุมและลงนามบันทึกข้อตกลงร่วม ว่าด้วยความร่วมมือในการรณรงค์สวมหมวกนิรภัย 100%

a. จำนวนหน่วยงานและคนที่ผ่านการอบรมกับครูแม่ไก่ ในพื้นที่ 23 อำเภอ 32 สภ.

2. เกิดมาตรการรณรงค์รณรงค์สวมหมวกนิรภัยในพื้นที่ 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคชุมชนพบว่าระยะการดำเนินงานในช่วงแรก คือ ประชาสัมพันธ์ (1 พ.ค. – 31 ส.ค. 58) มีผลการดำเนินการงานทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานตามเป้าหมายและจำนวนคนที่ผ่านการอบรมดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนหน่วยงานที่ทำข้อตกลงร่วมและจำนวนคนที่ผ่านการอบรม

จำนวนหน่วยงานทั้งหมด (หน่วย)				จำนวนหน่วยงานที่ทำ MOU (หน่วย)				จำนวนคนที่ผ่านการอบรม (คน)			
รัฐ	เอกชน	ท้องถิ่น	ชุมชน	รัฐ	เอกชน	ท้องถิ่น	ชุมชน	รัฐ	เอกชน	ท้องถิ่น	ชุมชน
884	240	304	779	778	193	298	709	131,765	17,916	28,509	133,036
รวม 2,207 หน่วยงาน				รวม 1,978 หน่วยงาน				รวม 311,226 คน			

3. ผลการจับกุมหมวกนิรภัยตามช่วงเวลาของโครงการและผลการสำรวจหมวกนิรภัย ก่อน ระหว่าง หลังโครงการ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินการในช่วง ระยะที่ 3 1 กันยายน – 31 ธันวาคม 2558

จับคนขับ (ราย)	จับคนซ้อน (ราย)	เปรียบเทียบ ปรับ (ราย)	มาอบรม (ราย)	ไม่มาอบรม (ราย)	ส่งชื่อกลับ หน่วยงาน (ราย)
4,544	1,935	2,043,144	1,318	589	1,224

ตารางที่ 3 ผลการบังคับใช้กฎหมาย 1 ม.ค. - 31 พ.ค. 59

จับคนขับ(ราย)	จับกุมคนซ้อน(ราย)	เปรียบเทียบปรับ(บาท)
8,672	4,785	4,219,900

ตารางที่ 4 ผลการสำรวจหมวก เปรียบเทียบก่อนและระหว่างการดำเนินโครงการ

อัตราการสวมหมวกนิรภัยก่อนและหลังมาตรการดำเนินการรายอำเภอของผู้ขับขี่

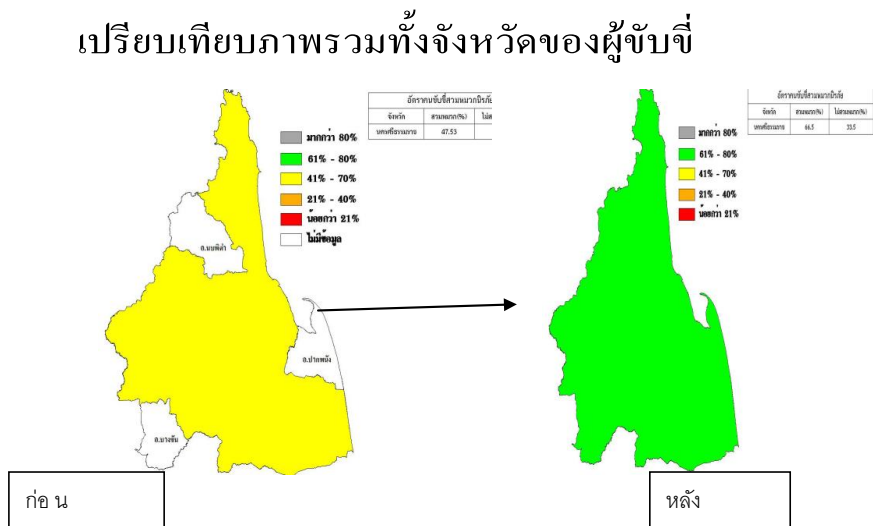
อำเภอ	อัตราการสวมหมวกนิรภัย (%)		
	ก่อน	หลัง	ผลต่าง หลัง-ก่อน
อ.เมือง	78.26	85.46	7.2
อ.ทุ่งสง	70.13	79.74	9.61
อ.ร่อนพิบูลย์	35.94	68.97	33.03
อ.จุฬาภรณ์	0	33.79	33.79
อ.เชียรใหญ่	39.13	46.04	6.91
อ.พิปูน	6.67	42.36	35.69
อ.นาบอน	54.81	50.76	-4.05

อำเภอ	อัตราการสวมหมวกนิรภัย (%)		
	ก่อน	หลัง	ผลต่าง หลัง-ก่อน
อ.ชนอม	60.75	47.65	-13.1
อ.พระพรหม	78.84	78.8	-0.04
อ.เฉลิมพระเกียรติ	24.24	40.13	15.89
อ.ท่าศาลา	11.51	75.48	63.94
อ.ฉวาง	72.73	74.47	1.74
กิ่งอ.ช้างกลาง	68	49.57	-18.43
อ.ถ้าพรรณรา	62.12	80.49	18.37
อ.หัวไทร	65.21	65.36	0.15
อ.พรหมคีรี	37.5	50.19	12.69
อ.สิชล	22.22	67.35	45.13
อ.ลานสกา	58.82	44.43	-14.39
อ.ชะอวด	61.03	94.14	33.11
อ.ทุ่งใหญ่	42.72	51.82	9.1
อ.ปากพนัง	0	63.55	63.55
อ.บางขัน	0	27.89	27.89
กิ่ง อ.นบพิตำ	0	47.62	47.62

ผลการดำเนินการตามโครงการ นศรปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% ภายหลังกดำเนินการไปในระยะ 4 เดือนแรก ตาม นโยบาย 1+4+4 ผลว่าอัตราการสวมหมวกนิรภัยของภาพรวมทั้งจังหวัด เพิ่มจาก 41.5 % เป็น 80 % ในขณะที่อัตราการสวมนิรภัยของผู้ซ้อนท้ายแม่จะมีควมต่างระหว่างก่อนดำเนินการและหลังกดำเนินการในระยะ 4 เดือนแรก แต่ยังคงต่ำคือต่ำกว่า 40%

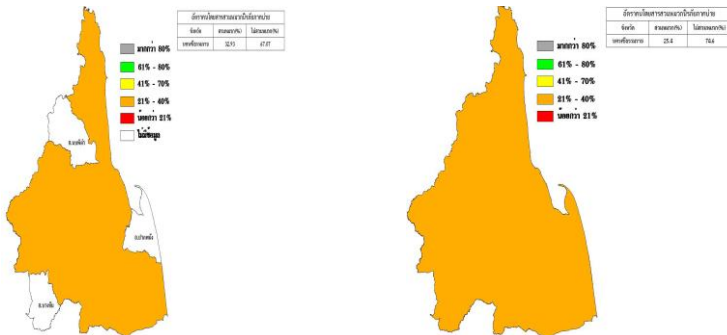
หมายเหตุ ในระยะ ก่อนดำเนินการมี 3 อำเภอ ที่ทีมงานมีปัญหาในเรื่องการสำรวจหมวกนิรภัยทำให้ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบ คือ ปากพนัง บางขัน และ นบพิตำ

รูปภาพที่ 5 เปรียบเทียบจำนวนสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ภาพรวมทั้งจังหวัด ก่อน และหลังดำเนินการระยะ 4 เดือนแรก

รูปภาพที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนสวมหมวกนิรภัยของผู้ซ้อนท้ายจักรยานยนต์ ภาพรวมทั้งจังหวัด ก่อน และหลังดำเนินการระยะ 4 เดือนแรก

เปรียบเทียบภาพรวมทั้งจังหวัดของผู้โดยสาร

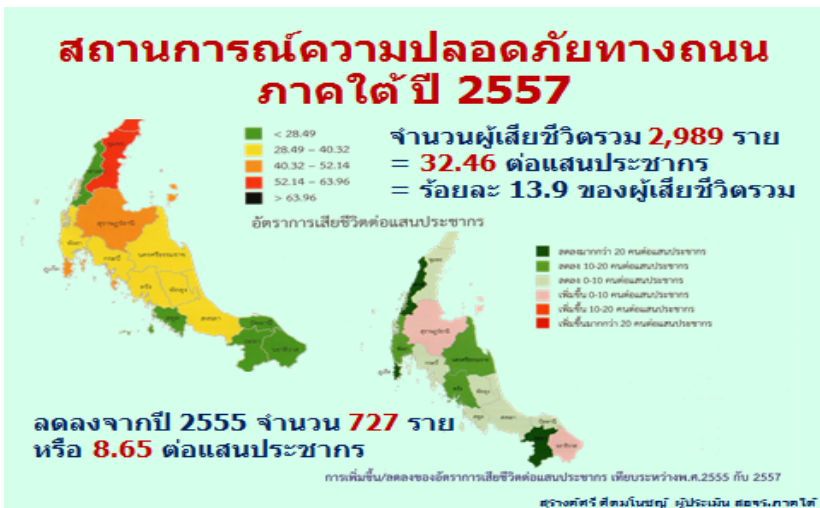

4. การประเมินจำนวนบาดเจ็บ/ตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะในกลุ่มผู้ซ้อนท้ายจักรยานยนต์โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด (Injury Surveillance : IS) จากโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราชพบว่าจำนวนผู้บาดเจ็บที่ศีรษะลดลงอย่างต่อเนื่องภายหลังมีการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรการ นรปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% เปรียบเทียบกับปี 2557 ซึ่งนโยบายบังคับใช้กฎหมายของตำรวจภูธรนครศรีธรรมราชไม่มีความชัดเจน ทั้งนี้อัตราการสวมหมวกนิรภัยในผู้บาดเจ็บที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.25 % ทั้งนี้มีรายงานของรายงานสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนปี 2557 ของมูลนิธิไทยโรดส์รายงานว่าจำนวนตายจากอุบัติเหตุทางถนนจังหวัดนครศรีธรรมราชเปรียบเทียบกับปี 2556ลดลง 20-30 %

รูปภาพที่ 7 จำนวนบาดเจ็บที่ศีรษะจากการใช้รถจักรยานยนต์ในผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรง จังหวัดนครศรีธรรมราช เปรียบเทียบรายปี

รูปภาพที่ 8 แสดงรายงานสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนนปี 2557 ของมูลนิธิไทยโรดส์

บทที่ 3 เรื่องเล่าความสำเร็จ

ชะวอด : อันดับหนึ่งอัตราการสวมหมวกนิรภัย

“ถ้าประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ผู้กำกับให้ความสำคัญ ลงพื้นที่พร้อมครูแม่ไก่ พบชาวบ้านทุกพื้นที่ ตำรวจกวดขันเต็มที่....ไม่ละเลย ทำทั้งสองอย่าง ให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักให้ทั่วถึง ทั้งบังคับใช้กฎหมายให้เห็นว่าเอาจริง แต่ต้องยืดหยุ่น ธรรมชาติของชาวบ้าน ก็ทำสำเร็จ”

คือบทสรุปถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 % ในพื้นที่อำเภอชะวอด จากปากของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยครูแม่ไก่จำนวน 5 นาย และผู้บังคับบัญชา และตำรวจทุกราย

อำเภอชะวอด เป็นหนึ่งใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 % โดยลักษณะภูมิประเทศ เป็นอำเภอรอบนอก มีพื้นที่ชายแดนต่อเขตกับจังหวัดพัทลุง มีประชากร จำนวน 80317 คน แบ่งลักษณะการปกครองออกเป็น 11 ตำบล 87 หมู่บ้าน ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีโรงเรียน 5 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 4 แห่ง มีทางหลวงสายหลักตัดผ่าน และเป็นเส้นทางสู่พัทลุงและหาดใหญ่

แม้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชจะมีการรณรงค์และบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัยมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2551 แต่ผลการสำรวจการสวมหมวกนิรภัย ก่อนดำเนินโครงการ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% ที่เน้นการร่วมมือของ 4 ภาคส่วน และเจาะลึกลงพื้นที่เพื่อให้เกิดมาตรการรณรงค์ในลักษณะ พื้นที่ดูแลตนเอง พบว่า ในอำเภอชะวอด ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่เป็นผู้ขับขี่มีอัตราการสวมหมวกนิรภัยอยู่ที่ ร้อยละ 60.03 และผู้ซ้อนท้ายมีอัตราการสวมหมวกนิรภัย อยู่ที่ ร้อยละ 39.04 เท่านั้น

อย่างไรก็ตามหลังจาก โครงการ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 % ได้รับการประกาศเป็นนโยบายหลักของตำรวจภูธรจังหวัด นครศรีธรรมราช ตำรวจ 5 คนของสถานีตำรวจภูธรชะอวด ได้รับการติดอาวุธ เรื่องเทคนิคการสอน การสร้างความร่วมมือกับประชาชน ได้รับความรู้และทำความเข้าใจเรื่องสถานการณ์การบาดเจ็บทางถนนทั้งสถานการณ์ระดับโลก ระดับประเทศ และในพื้นที่ตัวเอง ในนามครูแม่ไก่ รวมทั้งรับนโยบายการทำงานที่มีทิศทางแน่นอน จนผู้ปฏิบัติเข้าใจดีแล้ว **“1+4+4 หมายความว่า ต้องประชาสัมพันธ์ก่อน จากนั้นเตือน แล้วใช้กฎหมาย”** ครูแม่ไก่คนหนึ่ง เล่าถึงขั้นตอนการทำงานที่ถูกลงแผนมาอย่างดีให้ฟัง

ภายในเดือน พฤษภาคม 2558 ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้กำกับ สถานีตำรวจภูธรชะอวด อำเภอลำชะอวดก็เริ่มโครงการ นครปลอดภัย ขอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ภายใต้บริบทการเข้าใจพื้นที่ **“คนชะอวดถ้ากวาดชั้นก็จะทำตาม ถ้าปล่อยก็จะหละหลวม”** จนทำให้ภายในเวลา 4 เดือน ภายหลังเสร็จช่วงเวลาแห่งการประชาสัมพันธ์ ลงพื้นที่ชักชวน 4 ภาคส่วนทำข้อตกลงร่วมเพื่อให้เกิดมาตรการองค์กร และเพิ่งจะเริ่มมาตรการจับ เตือน ให้ดูหนังไปไม่กี่วัน ผลการสำรวจการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่อำเภอลำชะอวดก็สูงขึ้นจนเป็นลำดับหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังภาพแสดง

ตาราง แสดงอัตราการสวมหมวกนิรภัย พื้นที่อำเภอลำชะอวด สิงหาคม 2558

พื้นที่สำรวจ	จำนวนรถจักรยานยนต์ (คัน)			ร้อยละของผู้สวมหมวกนิรภัย		
	ขับขี่เดียว	ขับขี่และซ้อนท้าย	รวม	ขับขี่เดียว	ผู้ขับขี่	ผู้ซ้อนท้าย
อำเภอลำชะอวด	3002	1096	4098	94.6	93.0	74.9

ที่มา : ผลการสำรวจหมวกนิรภัย พื้นที่ 23 อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา 2558

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

1. **ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง** : ทีมอำเภอชะอวด วางแผนการประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารสาร โครงการ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหาที่จะสื่อสารชัดเจน ดังนี้

- ประชาชนทั่วไปในพื้นที่อำเภอชะอวด สื่อสารเรื่องมาตรการ 1+4+4 ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับระดับจังหวัด
- ระดับหน่วยงาน ทั้ง 4 ีภาคส่วน ทำข้อตกลงร่วมกับผู้บริหาร และให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงานในเรื่อง สถานการณ์ของภัยบนท้องถนน กฎหมาย ความสำคัญของการใช้หมวกนิรภัย และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

โดยกลุ่มครูแม่ไก่ให้ข้อมูลว่า การทำการประชาสัมพันธ์และชักชวน 4 ภาคส่วนทำข้อตกลงร่วมกันนั้นต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ต้นทุนในพื้นที่ และทรัพยากรที่มีอยู่ **“ต้องวางแผนและทำผังการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และการชักชวนหน่วยงานทำข้อตกลงร่วมตลอด4เดือนว่าจะใช้วิธีการไหนบ้าง ใช้หลายวิธี ไม่ได้ใช้วิธีเดียว”**

เทคนิคการประชาสัมพันธ์

“ไปด้วยตัวเองเลย” วิธีการเดินลงพื้นที่ เป็นหนึ่งในเทคนิคที่ครูแม่ไก่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโครงการในกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งหมายความว่าทีมครูแม่ไก่ เดินสายลงพื้นที่เป้าหมาย เข้าพบทั้งผู้บริหาร และบุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ ด้วยตัวเอง หรือใช้ตัวบุคคลเป็นสื่อพื้นที่นั้นอาจจะเป็นหน่วยงานราชการ โรงเรียน ภาคท้องถิ่น หรือภาคเอกชน **“ไปทุกแห่ง ยกเว้น วัด”** จากการพูดคุยพบว่าวิธีเทคนิคการประชาสัมพันธ์ของอำเภอชะอวดมีดังนี้

1. ติดตั้งป้ายไวนิลรูปผู้นำทุกระดับสวมหมวกนิรภัยทั้งคนขับคนซ้อน ทั้งผู้นำระดับจังหวัด เช่น ผู้ว่ากับผู้การ ผู้ว่ากับรองผู้การภาพผู้ว่า ผู้การกับ

ผู้กำกับ ระดับอำเภอ เช่น ผู้กำกับกับนายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ นายก อบต.กับลูกบ้าน กำนันกับลูกบ้าน ผู้ใหญ่บ้านกับลูกบ้าน

2. การใช้เสียงตามสาย เน้นไปที่หอกระจายข่าวในหมู่บ้านทุกพื้นที่ โดยใช้หัวหน้าส่วนตำบลเป็นผู้กระจายข่าวทุกวันตามช่วงเวลาที่กำหนด

3. วิทยุชุมชนในพื้นที่ทุกรายการ ทุกสถานี

4. การไปเชิญชวนด้วยตัวเองของครูแม่ไก่ โดยเฉพาะในการประชุมหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน “ชาวบ้านประชุม เราก็เข้าไปนั่งร่วมประชุม แทรกวรรณครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% พร้อมกับให้ความรู้ ให้ความรู้จาก CD ที่ได้จากอุตรจังหวัดสอนเขา ทุกเรื่อง กฎหมาย หมวกนิรภัย การบาดเจ็บ การตาย เสร็จแล้วทำข้อตกลงร่วม”

5. ผนวกงานเข้าไปกับงานประจำของตำรวจ เช่นครูแด (ยาเสพติด)

6. เติมนรงค์ ผนวกเข้าไปกับทุกงานของทุกภาคส่วนราชการ ท้องถิ่น เอกชนในพื้นที่ เช่น งานกีฬา งานแข่งกีฬาของท้องถิ่น งานประเพณีต่างๆ งานเทศบาล

2. ผู้กำกับให้ความสำคัญ : ภาวะผู้นำที่หนุนเสริมให้งานสำเร็จ

เรี่ยวแรง กำลังใจ และความกระตือรือร้นของครูแม่ไก่และตำรวจทุกนายมาจากการที่ผู้กำกับสนับสนุนการทำงานตามนโยบายอย่างเต็มที่ เนื่องจากงานโครงการดังกล่าวเป็นนโยบายจากระดับจังหวัดประการหนึ่ง การเข้าใจปัญหาและให้ความสำคัญของผู้กำกับโรงพักประการหนึ่ง “ท่านลงพื้นที่ด้วยทุกครั้ง ไปประชุมหมู่บ้านท่านนำทีมเอง”

เทคนิคการกำกับงานของผู้กำกับ

1. ระบุเป้าหมายชัด คือทำข้อตกลงครอบคลุมทุกพื้นที่อำเภอชะอวด

2. แจกจ่ายงาน โดย “ท่านให้โจทย์ และต้องรายงานความคืบหน้าทุกวัน”

3. ประเมินผลการดำเนินการ แก้ไข และปรับเปลี่ยนยุทธวิธีตามความเหมาะสม

3. สร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่

นอกจากป้ายไวณิลที่ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดแล้ว ในพื้นที่ได้ที่ได้มีการผลิตป้ายไวณิลเพิ่มขึ้น โดยการสนับสนุนงบประมาณจาก ผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ ส่วนราชการ และภาคเอกชน ตามที่ครูแม่ไก่ให้ข้อมูลว่าหน่วยงานทั้ง 4 ภาคส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณ “คนละป้ายสองป้าย” ในการนี้ยังรวมไปถึงพระสงฆ์ ซึ่งเห็นป้ายไวณิลเชิญชวนแล้วเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ “พระท่านมาเอง มาออกบสนับสนุนงบทำป้ายและจะร่วมรณรงค์ในกลุ่มผู้ที่ไปทำบุญโดยจะเสริมเรื่องการสวมหมวกนิรภัยลงไปใน การแสดงเป็นธรรมเทศนาทุกครั้งที่มีการแสดงธรรม” ทั้งนี้ยังรวมไปถึง โต๊ะอิหม่าม ผู้นำศาสนาอิสลามก็ออกมาผนวกกำลังร่วมด้วย 4 เดือนแห่งการเตือน

1. จับจริงแต่ยึดหยุ่น

แม้ระยะที่สองจะเป็นแค่ระยะเตือน แต่ก็เป็ระยะเริ่มต้นของการใช้กฎหมายซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในพื้นที่ เพราะคนขับที่ไม่สวมหมวกนิรภัยจะถูกปรับ 500 บาท พร้อมส่งชื่อไปยังหน่วยงาน และคนซ้อนจะถูกปรับปรับเตือน ด้วยวิธีการจดชื่อไว้ แล้ววันมา ดูหนัง พร้อมทั้งส่งชื่อไปยังหน่วยงาน ด้วยความที่เข้าใจบริบทของพื้นที่ และต้องการลดกระแสดการต่อต้าน ความไม่พอใจ จึงได้กำหนดวิธีการทำงานในระยะนี้อย่างชัดเจนดังนี้

- ตั้งด่านตรวจ ในกรณีอย่างนี้จะบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด “ไม่มีข้อยกเว้น แม้จะรู้จักกับตำรวจเพราะเป็นคนในพื้นที่เดียวกัน นั่งกินน้ำชาด้วยกัน”

- ไม่ตั้งด่าน เจอทำผิดข้อตกกลางจะ ตักเตือน “ไม่ได้เข้มงวดว่าเจอตรงไหนจับตรงนั้น แต่จะยึดหยุ่น กรณีที่ไม่ตั้งด่านจะไม่จับ แต่จะเตือน” คือวิธีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดแรงต้านและความไม่พึงพอใจของประชาชน ภายหลังสิ้นสุดระยะประชาสัมพันธ์และเข้าสู่ระยะจับ เตือน ปรับคนซ้อนเป็นดูหนัง แต่ความเข้มในการบังคับใช้กฎหมายจะเต็มที่ในกรณีที่ตั้งด่าน จับจริง และนัดมาดูหนังตามโครงการ “ถ้าตั้งด่านจะไม่อนุโลม” ซึ่งวิธีดังกล่าว

ชาวบ้านรับรู้และยอมรับในบทบาทของตำรวจ แม้ว่าสังคมจะยังคงยังเป็นสังคมชนบท ทุกคนรู้จักกันหมด หน่วยราชการก็รู้จักกัน ชาวบ้านกับตำรวจก็รู้จักกัน แต่เมื่อถึงเวลาต้องบังคับใช้กฎหมายก็จะทำเต็มที่ แต่ชาวบ้านรับได้ เพราะได้มีการยืดหยุ่นมาก่อนแล้ว ทำสลับกันไปเพื่อไม่ให้บรรยากาศเครียดเกินไป **“ทำให้สนุกไม่เครียดทั้งคนทำงานและชาวบ้าน”**

2. แรงจูงใจสร้างวินัย : สร้างสีสันด้วยการลงขันแจกหมวก

เมื่อผู้ซื้อจักรยานหนึ่งที่ถูกจับกรณีไม่สวมหมวกนิรภัย มาจ่ายค่าปรับเป็นการดูหนัง “เรื่องการบาดเจ็บทางถนน” ที่โรงพัก นอกจากต้อนรับขับสู้อย่างดีในฐานะแขกมาเยือนบ้าน ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทั้งเรื่องกฎหมาย เรื่องประโยชน์หมวกนิรภัย แล้ว ครูแม่ไก่ให้ข้อมูลว่า ยังรู้สึกว่าเขาไม่พอ อยากให้การดูหนังมีสีสัน ให้คนที่มึนงงประทับใจ ตำรวจทุกคนจึงลงขันกัน **“คนละ 50 บาท 80 บาท ซื้อหมวกนิรภัยมาให้จับฉลากแจก”** นับจากสิ้นสุดระยะจับเตือน

“ทำตามกฎหมาย จับจริงปรับจริงทุกราย แม้ว่าในความเห็นค่าปรับจะสูงเกินไปสำหรับชาวบ้าน บางครั้งไม่อยากจะปรับเลยสงสาร แต่เมื่อเป็นกฎก็ต้องทำ” คือคำยืนยันของตำรวจจาก สภ.ชะอวดที่ยังมุ่งมั่นจะเดินหน้าโครงการนคร ปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% ต่อไป

บทสรุปความสำเร็จของโครงการที่ชะอวด

1. ความชัดเจนของตัวโครงการ ทั้งเชิงกระบวนการ และผลลัพธ์ที่คาดหวัง
2. นโยบายผู้บังคับบัญชาชัดเจนทุกระดับ แสดงภาวะผู้นำเต็มที่
3. สร้างการมีส่วนร่วมกับพื้นที่ทุกภาคส่วน คือการระดมสรรพกำลัง
- 4 ภาคส่วน
4. ผู้ปฏิบัติทุกระดับเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง
5. พื้นที่ปรับแผนจากโครงการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

6. เมื่อถึงเวลาต้องใช้การบังคับใช้กฎหมาย ก็คงการทำกฎหมายให้ศักดิ์สิทธิ์ มีผลจริง แต่พร้อมจะยืดหยุ่น

7. การสนุกกับการทำงาน ใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างสรรค์สีสัน ลดกระแสการคัดค้าน

8. สร้างแรงเสริมเชิงบวกเพื่อลดกระแสความตึงเครียด

ครูแม่ไก่ทุ่งสงกับการสร้างมาตรการองค์การตาม โครงการ นรพลอดภัย ฯ

“ในชั้นเรียนครูแม่ไก่เราจะ ได้แนวทางมาทั้งหมด การทำความเข้าใจกับชาวบ้านด้วยหลักจิตวิทยา การเป็นวิทยากร ความรู้เรื่องกฎหมาย พรบ. จราจร การสวมหมวกหมวกนิรภัย วิธีการและแนวทางการประชาสัมพันธ์ มีเครื่องมือ เป็น VDO ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมทั้งความชัดเจนของวิธีการทำงานเป้าหมายชุด 4 ภาคส่วน ทำ MOU แล้วก็ประชาสัมพันธ์”

เช่นเดียวกับเพื่อนตำรวจจากอำเภออื่นๆ ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรทุ่งสง จำนวน 5 คน ที่ถูกส่งไปอบรมเป็นครูแม่ไก่จากวิทยากรที่กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อกลับมาเป็นตัวเชื่อมให้มีการทำข้อตกลงร่วมระหว่าง 4 ภาคส่วน ให้ความรู้กับหน่วยงานที่ทำข้อตกลงร่วมและเป็นเครื่องมือในการดำเนินโครงการตามกรอบ 1+4+4

อำเภอทุ่งสงเป็นเมืองใหญ่ เป็นศูนย์กลางการขนส่งและกระจายสินค้าของภาคใต้ เขตเมืองอุตสาหกรรม มีความหลากหลายของกลุ่มประชากร ดังนั้นเมื่อรับนโยบายมาแล้ว ครูแม่ไก่เลาว่าต้องมาปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ในขณะเดียวกันก็ลื้อไปกับตัวโครงการได้อย่างไม่ติดขัด ทำให้แค่ระยะเวลาดำเนินการไปครึ่งทางก็สามารถทำให้อัตราการสวมหมวกนิรภัยสูง 83.9%

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ให้ข้อมูลในพื้นที่ในการวางแผนการดำเนินงาน ทั้งข้อมูลการบาดเจ็บ ข้อมูลพื้นที่ หน่วยงานที่เป็นเป้าหมายเตรียมข้อมูลทั้ง 4 ภาคส่วน

2. ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ ร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับ
ครูแม่ไก่

3. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และวิธีการให้สอดคล้องกับ
บริบทของพื้นที่ชัดเจน ดังนี้

เป้าหมายหลักโครงการ คือ สร้างความตระหนัก

กลุ่มเป้าหมายมุ่งไปที่ท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

วิธีการ คือ ประสานไปท้องที่การบริหารส่วนท้องถิ่น “เชิญผู้นำท้องถิ่น
ในพื้นที่มา MOU พังบรรยาย แล้วให้ไปกระจายต่อกับชาวบ้าน รวมทั้ง
เข้าไปในพื้นที่เพื่อพบปะกับประชาชน โดยใช้วันประชุมหมู่บ้านเป็นวัน
ทำข้อตกลงร่วม”

4. เลือกวิธีการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และสร้าง
การมีส่วนร่วมพื้นที่ ดังนี้

- ติด Poster ณรงค์ นครปลอดภัย ทุกวันทุกวัย สวมหมวกนิรภัย
100% ตามนโยบาย “**รู้ผู้นำสวมหมวกนิรภัย**”
- ประสานเทศบาลทำตัววิ่งที่เครื่อง LED สองแยก คือ ชลบุรีดา
กับไชยชุมพล
- ประสานท้องถิ่น ชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว
- นำโครงการผนวกเข้าในโครงการครู 5 นาที
- ครูแม่ไก่ประสานกับหน่วยงานในพื้นที่ ทุกหน่วยขอทำข้อตกลง
ร่วม นัควัน ดำเนินการ
- ร้อยเวรจราจร ไปพูดที่หอกระจายข่าวเทศบาล
- ประสาน ตำรวจตระเวนชายแดน 42 ขอความร่วมมือเป็นภาคี
ตั้งด่านร่วม
- ติดโมบายประชาสัมพันธ์ รถแห่

5. ทำงานเชิงรุก ลงพื้นที่แสวงหาส่วนร่วมเพื่อทำข้อตกลงร่วม วิธีการ

ทำงาน ครูแม่ไก่เล่าว่า “สวป เรียกประชุม มีครูแม่ไก่เป็นหลัก ดำรวจจรรยา
ทั้งหมด สายตรวจทุกนาย ครูแด (ยาเสพติด) ให้โจทย์ ในช่วงประชาสัมพันธ์ ครู
แม่ไก่ 1 คน ให้ชักชวนคนได้ 20 คน ต้องจดรายชื่อมาส่ง สวป. ตรวจการบ้าน
ช่วงจับเตือน ต้องแจ้งผลปฏิบัติกรรายคนแก่ สวป. ทุกวัน มีการเขียนผัง
กำกับการทำงานรายเดือน ติดตามและประเมินผล”

6. การบังคับใช้กฎหมายเข้มข้น แต่ยืดหยุ่น ตามสถานการณ์ เน้น
การใช้คำพูดกับชาวบ้าน เพื่อให้เกิดการยอมรับ

7. ทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น เช่น บริษัทกลางเขามาตเนินการร่วม
ในกลุ่มมอเตอร์ไซค์รับจ้างโดยขายหมวกนิรภัยราคาถูกได้หมดกราคาถูก
“เพราะถือว่า มอเตอร์ไซค์ รับจ้างเป็นแนวทางหลัก บางคนไม่มีเงินต้อง
ช่วยเหลือ”

บทสรุปความสำเร็จที่ทุ่งสง

1. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีผังกำกับการทำงานและ
มีการประเมินผลการทำงานปรับเปลี่ยนวิธีการตามบริบทของพื้นที่

2. มีการแสวงหาส่วนร่วมจากพื้นที่โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่น ภาคธุรกิจ

3. การจัดโซนพื้นที่ดำเนินการเพื่อสร้างต้นแบบ

4. ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา

5. การใช้สื่อทั้งในและนอกพื้นที่

6. ความเข้มแข็งของครูแม่ไก่

7. ความชัดเจนของนโยบายที่รับมาปฏิบัติ/เครื่องมือ แนวทาง และ
วิธีการ

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินโครงการ นครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100%

โครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารหรือผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และการสนับสนุนทางวิชาการและเสริมพลังการขับเคลื่อนจากแผนงานการสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนระดับจังหวัด (สอจร.) โดย พล.ต.ต. วันไชย เอกพรพิชญ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแกนหลักมีเป้าหมายจะลดจำนวนบาดเจ็บรุนแรง และตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะในกลุ่มผู้ใช้จักรยานยนต์โดยมีวัตถุประสงค์จะเพิ่มอัตราการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชทั้งคนขับและคนซ้อน เป็น 50% กระบวนการดำเนินงานมุ่งหวังจะให้เกิดมาตรการองค์กรหมวกนิรภัยในพื้นที่ 4 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น หน่วยงาน 4 ภาคส่วน ทั้งองค์กรราชการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ., เทศบาล, อบต. องค์กรชุมชนทุกหน่วย คือ กำนัน ทุกตำบล, ผู้ใหญ่บ้านทุกพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน 32 สถานีตำรวจ โดยเน้นการเพิ่มการรับรู้นโยบายโครงการของประชาชน ผ่านเครื่องมือ คือ สื่อทุกประเภท และครูแม่ไก่ โดยแบ่งการทำงานเป็น 3 ระยะ ภายใต้รหัส 1+4+4 ดังนี้ มีระยะเวลาดังแต่ 1 มิ.ย 58 ถึง 1 ม.ค 59 ดังนี้ ระยะ 1 เดือนแรก เสนอปัญหากับผู้บริหารระดับจังหวัด คือผู้ว่าราชการจังหวัด เตรียมแผนการดำเนินงาน สร้างเครื่องมือ ระยะ 4 เดือนต่อมา ทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานทุกระดับ ทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ และระยะ 4 เดือนหลัง ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเฉพาะคนขับ ปรับ 500 บาท ปรับคนซ้อนดูภาพยนตร์ที่โรงพยาบาล หลัง มกราคม 59

จับปรับตามกฎหมายทั้งคนขับและคนซ้อน โดยมีเครื่องมือในการทำงานคือ ครุแม่ไก่ซึ่งเป็นตำรวจจาก 32 สภ.ได้รับการฝึกจากวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และสื่อมวลชนหลักคือโอดีเอฟเอ็ม และสื่อในพื้นที่ โดยมีระบบการประเมินผลทุกระยะทั้งการสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยในแต่ละพื้นที่และจำนวนบาดเจ็บ/ตายจากการบาดเจ็บที่ศีรษะจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัดจากโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินการ

ผลการดำเนินการโครงการนครปลอดภัย ทุกวัน ทุกวัย สวมหมวกนิรภัย 100% พบดังนี้ 1.) ด้านการสื่อสารพบว่าสามารถสื่อสารโครงการให้ประชาชนทุกพื้นที่รับทราบผ่านป้ายไวเนลที่มีรูปผู้นำกับสัญลักษณ์การสวมหมวกนิรภัย และระยะเวลาการดำเนินการของตำรวจ รวมทั้งสื่อวิทยุ สื่อท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าว 2.) จำนวนองค์กรมาตรการหมวกนิรภัยครอบคลุมทุกพื้นที่ในหน่วยงาน 4 ภาคส่วน คือ องค์กรราชการทุกหน่วย องค์กรเอกชนทุกหน่วย องค์กรส่วนท้องถิ่น ทุกองค์กร เช่น อบจ, เทศบาล , อบต. องค์กรชุมชนทุกหน่วย คือ กำนันทุกตำบล , ผู้ใหญ่บ้าน ทุกพื้นที่ในพื้นที่ 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน 32 สถานีตำรวจ จำนวนหน่วยงานเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,978 หน่วย (จากทั้งหมด 2,207 หน่วย) ผู้เข้าร่วมโครงการ 311,226 คน 3.) อัตราการสวมหมวกนิรภัยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชทั้งคนขับและคนซ้อน เป็น 66.08 % 4.) จำนวนผู้บาดเจ็บที่ศีรษะลดลง(ปี 2557 บาดเจ็บ 1,337 คน ปี 2558 บาดเจ็บ 1301 คน)

ปัจจัยความสำเร็จ พบว่ามีปัจจัยสำคัญดังต่อไปนี้มีผลให้โครงการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1. การใช้ข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงหลักของพื้นที่เพื่อคลี่ปัญหาให้ผู้บริหารซึ่งมีอำนาจตัดสินใจเห็นความสำคัญและสนับสนุนโครงการ รวมทั้งใช้ข้อมูลในการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อชี้ให้เห็นความคุ้มค่า

ของการตัดสินใจดำเนินโครงการอันส่งผลถึงภาวะสุขภาพของประชาชนในพื้นที่

2. การบูรณาการทำงานเป็นทีมที่ประกอบไปด้วยสหสาขา ทั้งทีมแนวตั้ง และทีมแนวนอน ทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอทำงานสอดคล้องประสานเป็นเนื้อเดียวกัน

3. การตั้งการมีส่วนร่วมจาก 4 ภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคท้องที่ ในรูปแบบการทำข้อตกลงร่วม ทำให้เกิดการขับเคลื่อนโดยพื้นที่เอง

4. ภาวะผู้นำจากระดับบริหาร ทั้งระดับจังหวัด คือผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และทุกภาคส่วนระดับอำเภอ

5. การเข้ามามีส่วนร่วมของสื่อ อย่างต่อเนื่อง เกาะติด รวมทั้งการใช้สื่อที่หลากหลายสามารถเข้าถึงคนได้ทุกกลุ่ม

6. ความชัดเจนของโครงการ และความง่ายในการนำสู่การปฏิบัติของพื้นที่

7. ครูแม่ไก่ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญอีกขั้นที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นแกนเชื่อมระหว่าง 4 ภาคส่วน ประชาชนกับผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะรายละเอียดของมาตรการระยะต่างๆ

โอกาสในการดำเนินการต่อเนื่อง

1. เพิ่มมาตรการและกวดขันในกลุ่มที่ยังมีการสวมหมวกนิรภัยน้อย คือ กลุ่มผู้ซ้อนท้าย และในกลุ่มเด็ก

2. ควรมีการถอดบทเรียนพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จสูงเทียบกับพื้นที่ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์

3. ควรขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมต่อเนื่องและควรผลักเป็นนโยบายของภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช

